

Odsjek za kroatistiku

SUVREMENI OKVIRI I STUDIJSKI PROGRAMI

Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta središnja je i najveća kroatistička nastavna i istraživačka institucija. Kontinuitet mu na Zagrebačkome sveučilištu obuhvaća gotovo 150 godina. Njegovi nastavnici, redom najugledniji kroatisti kojima je naša kultura raspolagala, desetljećima su sudjelovali u osnivanju mnogih kroatističkih odjela pri drugim sveučilištima u zemlji, dijelom i u inozemstvu. Suradnjom s brojnim filološkim, obrazovnim i kulturnim ustanovama pridonosili su gradnji osovine hrvatskoga kulturnog razvoja. Mnogima je rad dobro prepoznat i u međunarodnoj znanstvenoj zajednici.

Jedna od temeljnih djelatnosti Odsjeka osmišljavanje je i organiziranje nastave hrvatskoga jezika i književnosti, ponajviše za nastavnike u osnovnom i srednjem školstvu, za nastavnike hrvatskoga kao inoga jezika, za lektore, medijske stručnjake, za rad u izdavaštvu, u kulturnom menadžmentu i sl. Stečena znanja iz hrvatske filologije dobar su temelj za sve profile zanimanja u kojima je važno poznavati hrvatski jezik, hrvatski kulturni identitet, razumijevati i kritički razrađivati književnu produkciju i medijske sadržaje. Studij je organiziran u trima stupnjevima: prijediplomskome, diplomskome i poslijediplomskome. Na prvim dvjema razinama moguće ga je studirati u okvirima jednopredmetnoga ili dvopredmetnoga studija (u slobodnim kombinacijama). Na prijediplomskome studiju jezgra je jedinstvena, dok se na diplomskome granaju dva smjera: nastavnički i filološko-kulturološki.

Jezgra studija kroatistike kao nacionalne filologije, koja se ostvaruje na prijediplomskoj razini studija, osmišljena je s optimalnim omjerom teorijskih znanja i praktičnih vještina, pomiruje dijakronijski pregled sadržaja, odnosno povijesnu uvjetovanost jezičnih promjena i mijena kulturnih koncepata, sa složenim suvremenim, različito utemeljenim metodološkim polazištima. Naglašava se kritička usmjerenost u proučavanju, razvijanje višestrukih kontekstualizacija, interkulturno sagledavanje, intenzivan odnos sa srodnim disciplinama unutar humanistike i društvenih znanosti. Premda su metode ovladavanja jezičnim te književnoteorijskim, književnopovijesnim i kulturološkim znanjima umnogome različite, zagrebačka je Kroatistika desetljećima prepoznatljiva upravo po čvrstoj povezanosti i prepletanju obiju filoloških strana, uvijek u konkretnu kulturnom okružju. Programom studija, usklađenim s bolonjskim načelima 2005/06. godine, iskazana je i utemeljenost u tradicionalnu konceptu nacionalne filologije (s osnovicom u kulturnom identitetu i njegovu propitivanju), ali i u polifonosti suvremenih teorijskih i praktičnih pristupa. Znanja stečena na prijediplomskome studiju predstavljaju filološku jezgru koja se može granati i specijalizirati na diplomskome studiju. Završeni prvostupnici poznaju osnove hrvatskoga jezičnoga, književnoga i kulturnog identiteta, razumiju načela jezičnih promjena, primjenjuju normu hrvatskoga standardnog jezika, interpretiraju različite tipove tekstova hrvatske književnosti, povezuju ih s ostalim srodnim kulturnim i umjetničkim sadržajima.

Diplomski se studij dijeli u dvije grane: na nastavničkome smjeru većina je kolegija usmjerena prema stjecanju predavačkih kompetencija u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, dok se na filološko-kulturološkome smjeru studenti imaju priliku usmjeravati kroz odabir izbornih kolegija. Završeni studenti diplomskoga studija kroatistike nastavničkoga smjera mogu raditi u osnovnim i srednjim školama kao nastavnici hrvatskoga jezika i književnosti ili predavati hrvatski kao ini jezik. Završeni studenti kroatistike filološko-kulturološkoga smjera mogu se zaposliti u kulturnim i društvenim ustanovama, u izdavačkim kućama i novinarstvu, gdje je potrebna dobra upućenost u nacionalnu filologiju i kulturu.

Na poslijediplomskoj razini Odsjek organizira tri studija. Doktorski studij Hrvatska filologija u interkulturnome kontekstu nastavlja se svojim sadržajem i organizacijom na predbolonjske magistarske i doktorske studije pri Odsjeku za kroatistiku. Od 2006/07. ustrojava se prema bolonjskomu sustavu i traje tri godine. Pod sadašnjim naslovom i s novim programom izvodi se od 2017/18. godine. Od 2006. do danas na tim je studijima doktoriralo 88 kandidata. Doktorski studij hrvatske kulture izvodi se od 2005/06. kao cjeloviti doktorski studij prema reformiranomu bolonjskomu programu. Do 2022/23. upisano je devet generacija, a sveukupno je obranjeno gotovo 80 doktorata, koji se na interdisciplinarn način bave različitim aspektima hrvatske kulture (filologije, arheologije, etnologije i kulturne antropologije, povijesti, povijesti umjetnosti, sociologije te znanosti o umjetnosti). Velik broj mentora dolazi iz drugih hrvatskih i inozemnih sveučilišta i znanstvenoistraživačkih ustanova. Specijalistički studij Primijenjena kroatistika izvodi se od 2018/19. godine. Cilj mu je usavršavanje kroatističkih stručnih i praktičnih znanja, vještina i kompetencija. Traje dva semestra, organiziran je u trima modulima (*Lektura, korektura i redaktura tekstova na hrvatskome jeziku, Hrvatski jezik u javnoj uporabi i stručnoj komunikaciji i Poučavanje hrvatskoga kao inoga jezika*), a nastavu izvode nastavnici Odsjeka za kroatistiku i vanjski suradnici s praktičnim iskustvom u kroatističkoj struci.

STRUKTURA ODSJEKA

Filološka raznolikost, koja čini strukturu studija, odražava se u ustroju Odsjeka, koji čini devet katedara. Takva struktura Odsjeka posebnost je zagrebačke Kroatistike. Katedre su i znanstvene jedinice, u njihovim okvirima organiziraju se i provode istraživački projekti, koordiniraju se znanstveni pristupi i zadaci, objavljuju znanstvene i stručne publikacije, održavaju se brojne znanstvene konferencije i slična događanja, surađuje se sa srodnim katedrama i institucijama u zemlji i u inozemstvu. Svaka katedra ima svojega predstojnika. Sukladno razvoju filologije i nastavnih potreba broj se katedara i njihovih članova s vremenom mijenjao. Kroz čitavu povijest Sveučilišta mnogi profesori zagrebačke Kroatistike bili su i članovi uglednih hrvatskih znanstvenih i kulturnih institucija, npr. Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Matice hrvatske, Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža, mnogi su bili ili jesu ugledni hrvatski književnici, književni kritičari, istaknuti članovi strukovnih udruga, npr. Hrvatskoga filološkoga društva.

Katedra za hrvatski standardni jezik najstarija je djelatna katedra za suvremeni hrvatski jezik i najbrojnija članovima. Kolegijima je zastupljena na svim razinama studija kroatistike. Pri Katedri se izvode kolegiji jezičnih vježbi, fonologije, akcentologije, morfonologije, morfologije, sintakse, derivatologije, leksikologije, semantike, tekstne lingvistike, teorije jezika, teorije standardnoga jezika, sociolingvistike, usvajanja jezika, prevođenja na hrvatski, povijesti hrvatskoga standardnog jezika. Sadašnji su članovi Katedre Zrinka Jelaska, Bernardina Petrović, Krešimir Mićanović, Ivan Marković, Tatjana Pišković, Iva Nazalević Čučević, Igor Marko Gligorić i Helena Delaš.

Profesori zagrebačke Kroatistike s tadašnjom pročelnicom Bernardinom Petrović i češkim kolegama na konferenciji o Bogoslavu Šuleku, Brno, Češka, 2016.

Počeci samostalne jezične katedre sežu u 1909. godinu, kad je na Mudroslovnome fakultetu ondašnja Katedra za hrvatski ili srpski jezik i književnost razdvojena na književnu i jezičnu. Prvi voditelj jezične katedre bio je Dragutin Boranić. Akademska godina 1949/50. uzima se kao godina ustanovljavanja današnje Katedre s čvrstim kontinuitetom do danas. Tada je nastava suvremenoga hrvatskoga jezika bila povjerena Ljudevitu Jonkeu, dotadašnjemu predavaču češkoga jezika i književnosti na Katedri za slavistiku. Njegovim izborom u docenta 1950. zaposlen je poseban nastavnik za suvremeni hrvatski književni jezik, a Katedra je dobila svojega prvog voditelja. Sukladno promjenama na društvenoj i jezikoslovnoj sceni mijenjao se i njezin naziv: početka se ona naziva neustaljeno, uglavnom kao Katedra za suvremeni hrvatski ili srpski književni jezik (1950-e), poslije kao Katedra za hrvatskosrpski književni jezik (1960-e), Katedra za suvremeni hrvatski književni jezik (1970-e), napokon kao Katedra za hrvatski standardni jezik (od 1990-ih). Sredinom 1950-ih zapošljavaju se i prvi asistenti pri Katedri, budući ugledni hrvatski jezikoslovci Stjepan Babić, Krunoslav Pranjić i Josip Silić. Tradicionalna se gramatika (glasovi, oblici, sintaksa) tada nadopunjava kolegijima koji odgovaraju novim znanstvenim interesima (tvorba riječi, stilistika, osnove teorije jezika). Kontinuirano se pri Katedri predavao i hrvatski kao opći predmet (Marin Somborac, Zlatko Vince, poslije Edita Hercigonja-Mikšik).

Godine 1966. Odsjeku za kroatistiku pridijeljen je, a Katedri stručno pridružen *Tečaj hrvatskoga jezika za strance*, danas *Croaticum*, što ga je 1962. pri Zavodu za fonetiku bio osnovao Petar Guberina. Prve lektorice

bile su Marijana Cesarec i Božena Kepeski. Povijest *Croaticuma* i popis zaposlenika u ovoj su monografiji predočeni izdvojeno.

Godine 1973. Lj. Jonke nedobrovoljno je umirovljen, a predstojnik Katedre postaje K. Pranjić. Nakon Pranjićeva utemeljenja i osamostaljenja Katedre za stilistiku 1975. godine na toj ga je dužnosti zamijenio Vladimir Anić. Osim V. Anića na Katedru 1970-ih dolaze Marko Samardžija, Nives Opačić, Ivo Pranjković, Mirna Velčić i Edita Hercigonja-Mikšik. U katedarsku su nastavu uključene hrvatska leksikologija i leksikografija, teorija standardnoga jezika i povijest hrvatskoga standardnog jezika. U 1990-ima na Katedru dolaze Zrinka Jelaska, Nebojša Koharović, Snježana Kordić, Krešimir Mićanović, Marko Alerić, u 2000-ima Lidija Cvikić, Ivan Marković, Helena Delaš, Bernardina Petrović, Tatjana Pišković, Iva Nazalević Čučević, u 2010-ima Igor Marko Gligorić. Kao vanjske suradnice pri Katedri su duži niz godina predavale Marija Znika i Željka Brlobaš iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Opširna povijest Katedre prikazana je u tekstu I. Markovića (2021).

Pri Katedri su se provodili znanstveni projekti s potporom Ministarstva znanosti koji su se usmjerili na istraživanje povijesti i standardizacije hrvatskoga jezika u 20. i 21. stoljeću, na poučavanje hrvatskoga kao materinskog i inog jezika, na metodologiju izrade udžbenika i testiranja poznavanja hrvatskoga jezika. Provodili su se i brojni manji znanstveni projekti s potporom Sveučilišta u Zagrebu. Od 2005. godine Z. Jelaska organizira znanstvenu konferenciju *Hrvatski kao drugi i strani jezik* (HIDIS, dosad ih je održano osam), a održana su i četiri znanstvena skupa povodom većih katedarskih obljetnica (1989, 1999, 2009, 2019).

Katedra za noviju hrvatsku književnost također organizira i izvodi nastavu na svim studijskim programima Odsjeka za kroatistiku, s temama iz hrvatske književnosti 19, 20. i 21. stoljeća. Na prijediplomskome studiju nudi tri obavezna, propedeutička kolegija, ponajviše pregledne i problematske (književnopovijesne) naravi, s uporištem u čitanju tekstova. Tu se studenti upoznaju s ključnim tendencijama, poetičkim modelima, žanrovskim ostvarenjima i pojedinačnim autorskim opusima hrvatske književnosti od romantizma do današnjih dana. Na izbornim se kolegijima ta temeljna znanja proširuju i produbljuju. Danas Katedra broji šest članova: Tvrtko Vuković, Marina Protrka Štimec, Suzana Coha, Maša Kolanović, Ivana Drenjančević, Lana Molvarec.

Počeci Katedre za noviju hrvatsku književnost povezani su s osnutkom modernoga Sveučilišta u Zagrebu 1874. godine, kada su se u okviru Katedre za slavensku filologiju uz jezikoslovne predavali i književni sadržaji. Od 1918. u okviru Slavenskoga seminara djelovale su četiri katedre, od kojih su dvije bile za književnost: Katedra za stariju hrvatsku i ostale jugoslavenske književnosti i Katedra za noviju hrvatsku i ostale jugoslavenske književnosti. Prvu je vodio Franjo Fancev, drugu Antun Barac. Poslije 1945. godine nastavljen je kontinuitet katedara za hrvatsku stariju i za hrvatsku noviju književnost. Nakon Barčeve smrti 1955. godine Katedru je preuzeo Ivo Frangeš, a ubrzo su se na njoj zaposlili Nikola Milićević i Stanko Lasić te Miroslav Vaupotić i Miroslav Šicel, koji je 1973. preuzeo vođenje Katedre. Nakon Lasićeva odlaska na Katedru su došli Cvjetko Milanja i Vinko Brešić. Po raspuštanju zagrebačke Pedagoške akademije na Katedru je prešao Joža Skok, a s Katedre za slovensku književnost prešao je Krešimir Nemeč. Katedri se pridružila, došavši s osječkoga Filozofskog fakulteta, Julijana Matanović. Kratko razdoblje pri Katedri su radile Jagna Pogačnik i Ana Pavelić. Kao asistent na Katedru je primljen T. Vuković, a potom je na znanstvenim projektima angažirano sedam znanstvenih novaka, od kojih petero na Katedri i danas radi: M. Protrka Štimec, S. Coha, M. Kolanović, I. Drenjančević, L. Molvarec.

Terenska nastava kolegija Književna topografija Dubrovnik, Lahorka Plejić Poje sa studentima, Skale od jezuita, Dubrovnik, 2017.

Pri Katedri su se provodili brojni projekti o hrvatskoj književnoj periodici, pjesništvu od romantizma do postmodernizma, o književnosti hrvatskoga narodnog preporoda, hrvatskome romanu i popularnoj kulturi, o ekonomskim temeljima hrvatske književnosti, o književnim revolucijama, „nenormalnome“ i zazornome u književnosti.

Katedra za stariju hrvatsku književnost izvodi nastavu iz hrvatske dopreporodne (srednjovjekovne i ranonovovjekovne) književnosti. Na prijediplomskome studiju nastava je organizirana u kronološkome slijedu od drugoga do četvrtoga semestra, u kojima se redom izvode obavezni predmeti razdijeljeni prema književno-povijesnim etapama (srednji vijek, književnost 15. i 16. stoljeća, književnost 17. i 18. stoljeća). Dok je na prijediplomskome studiju naglasak na tradicionalnu filološkome književnopovijesnom pristupu, na diplomskome se studiju nude izborni predmeti u kojima se tekstovi hrvatske predmoderne književnosti analiziraju pomoću različitih poetoloških, tematoloških i kulturoloških pristupa. Katedra danas broji šest članova: Davor Dukić, Tomislav Bogdan, Lahorka Plejić Poje, Ivana Brković, Dolores Grmača i Goranka Šutalo.

Nastavu iz starije hrvatske književnosti na Sveučilištu u Zagrebu održavao je već na samim počecima studija slavistike potkraj 1870-ih godina Armin Pavić, profesor jezične i književne kroatistike. U prvim dvama desetljećima 20. stoljeća kolegije iz starije hrvatske književnosti povremeno je držao Đuro Šurmin, u 1920-ima i Milan Rešetar. Od 1911. godine, kad je postao docentom, pa do prerane smrti 1926. na katedri književne kroatistike predavao je Branko Vodnik (Drechsler), tada vodeći hrvatski književni povjesničar, autor

prve moderne povijesti starije hrvatske književnosti iz 1913. godine. Samostalna Katedra za stariju hrvatsku književnost djeluje od 1930-ih godina, a njezin prvi predstojnik bio je Franjo Fancev. Nakon njegove smrti 1943. godine Katedru je kratko vrijeme vodio Mihovil Kombol, pisac glasovite *Poviesti hrvatske književnosti prije preporoda* iz 1945. godine. Poslije Drugoga svjetskoga rata na Katedri su djelovali i vodili ju istaknuti povjesničari starije hrvatske književnosti: Milan Ratković, Rafo Bogišić, Dunja Fališevac, Josip Bratulić, Slobodan Prosperov Novak. Nešto kraće razdoblje članovi su Katedre bili i Josip Pupačić te, razmjerno nedavno, Leo Rafolt.

U posljednjih se dvadesetak godina intenzivirao znanstvenoistraživački rad Katedre, a njezini članovi sudjelovali su kao voditelji ili suradnici na brojnim nacionalnim projektima. Posebice ističemo teme iz književne antropologije, imagologije, tekstologije, komparatističkih istraživanja te problematiku oniričkoga u književnosti.

Katedra za hrvatsku usmenu književnost posvećena je filološkomu i folklorističkomu proučavanju usmenosti, osobito onih estetski vrijednih oblika koje uobičajeno nazivamo usmenom književnošću, potom istraživanju intertekstualnih i intermedijalnih veza usmene i pisane književnosti, kao i srodnih fenomena poput malih literarnih formi, pučke književnosti, popularne kulture, kulturnoga pamćenja, mitološke problematike, interakcije biblijskih tema i hrvatske književnosti i kulture te uloge novih, digitalnih medija. Uz obavezne kolegije iz teorije usmenosti, poetike i povijesti hrvatske usmene književnosti članovi Katedre izvode izborne kolegije na svim razinama studija. Katedarski počeci sežu u 1950-e godine, kada honorarnim predavačem pa asistentom postaje Tvrтко Čubelić, premda je tzv. narodna književnost prisutna u hrvatskoj visokoškolskoj nastavi od prvih dana modernoga Zagrebačkoga sveučilišta. Prvi je voditelj Katedre (tada Katedre za narodnu književnost) bio Tvrтко Čubelić, na Katedri su cjelokupan znanstveno-nastavni put prošli Josip Kekez i Stipe Botica, a trenutni su aktivni djelatnici Evelina Rudan Kapec, Davor Nikolić i Josipa Tomašić Jurić. Katedra je 2021. godine bila suorganizator kongresa Međunarodnoga društva za proučavanje usmenih priča (ISFNR), najvećega folklorističkoga znanstvenoga skupa održanoga dosada u Hrvatskoj.

Od 1986. pri Katedri se kontinuirano prikupljaju svi oblici usmene književnosti: lirske i epske pjesme, balade, bajke, predaje, legende, basne, anegdote, vicevi, zdravice, brojalice, basmički oblici, teatrabilni oblici, poslovice, sve do onih oblika koji su dio novoprepoznatih usmenih žanrova, poput priča iz života, ili onih oblika koji su u nekome segmentu povezani s usmenošću, poput grafita (javna dostupnost, anonimnost autora), epitafa, memova i sl. Zbog opsežnosti građe i njezine zaštite dio se građe katedarskog arhiva od 2018. čuva u Knjižnici Filozofskoga fakulteta, a u novije vrijeme zapisi se pohranjuju i digitalno. Područja zapisivanja obuhvaćaju fizičke lokalitete i lokalne zajednice kojoj lokaliteti pripadaju u Hrvatskoj te unutar hrvatskih zajednica ili zajednica u kojima se hrvatski govori izvan Republike Hrvatske, sa sviješću o terenu i kao mentalnom konstrukt. Osobita se pozornost posvećuje uključivanju studenata u istraživanje. Katedra raspolaže velikim arhivom građe koju su prikupljali studenti. Pri Katedri se provodio čitav niz znanstvenih projekata – o sistematizaciji i valorizaciji zapisa usmene književnosti, o njihovoj digitalizaciji, proučavali su se osobito pripovjedni žanrovi.

Katedra za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika pokriva dva srodna filološka područja, sinkronijskog i dijakronijskog sadržaja: istraživanja suvremenih hrvatskih govora (kajkavskih, čakavskih i štokavskih), skupina govora, dijalekata i narječjâ, proučavanje povijesne gramatike i tzv. vanjske povijesti hrvatskoga jezika te istraživanja sustavâ hrvatskih imena. Svi su ti sadržaji, na različitim razinama studija, prisutni u programima studija. Trenutno su na Katedri zaposlena četiri nastavnika: teme iz povijesti hrvatskoga jezika

predaju Anđela Frančić i Boris Kuzmić, a dijalektološke teme Marija Malnar Jurišić i Joža Horvat. Na Katedri se izvode obavezni kolegiji koji se slušaju na drugoj i trećoj godini prijediplomskoga studija kroatistike. Strukturirani su kronološki i tipološki: vanjska i unutarnja povijest hrvatskoga jezika, opis svih triju narječja. U sklopu terenskih istraživanja članova Katedre, za nastavne potrebe te za izradu diplomskih, magistarskih i doktorskih radova prikupljen je velik broj snimaka hrvatskih organskih govora; uz pomoć studenata napravljena je bogata fonoteka, za što je osobito zaslužna Mira Menac-Mihalić. Zahvaljujući udžbenicima koje su priredili članovi Katedre uvelike je unaprijeđena nastava iz dijalektoloških i povijesnojezičnih kolegija. Mira Menac-Mihalić smatra se i začetnicom hrvatske dijalektne frazeologije te se i ta problematika uključuje u katedarsku nastavu, a dolaskom Anđele Frančić fakultetska se nastava obogatila onomastičkim izbornim kolegijima.

Kao Katedru za povijest i dijalektologiju hrvatskoga jezika začeo ju je 1949/50. godine dijalektolog i povjesničar hrvatskoga jezika Mate Hraste, kad se u okviru prethodne Katedre za hrvatski jezik sa staroslavenskim nastava dijalektologije i povijesti hrvatskoga odvaja od nastave suvremenoga hrvatskoga. Hraste je predstojnikom Katedre bio sve do umirovljenja 1965. godine. Ubrzo nakon osnivanja samostalne katedre zapošljavaju se Milan Moguš, Zvonimir Junković, Josip Vončina i Mladen Kuzmanović (usp. Kuzmić 2016).

Katedra za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo organizira i izvodi nastavu na Odsjeku za kroatistiku, na Odsjeku za zapadnoslavenske jezike i književnosti te povremeno na Odsjeku za istočnoslavenske jezike i književnosti. Paleoslavistički sadržaji podrazumijevaju (poredbeno) jezikoslovne, književnopovijesne, paleografske (glagoljičke i ćiriličke) te kulturološke teme. Obavezni kolegiji (*Staroslavenski jezik, Hrvatski jezik u srednjem vijeku*) posreduju temelje studija slavenskih filologija. Izborni kolegiji iz glagoljičke i ćiriličke pismenosti usmjeruju se na pojedine filološke fenomene koji pronose staroslavensku sastavnicu sve do novovjekovlja. Katedra povremeno izvodi i izbornu nastavu iz *Poredbene slavenske gramatike* i *Uvoda u slavistiku*. Znanstvena produkcija katedarskih članova uključuje i radove izlučene iz katedarskih istraživačkih projekata, uglavnom usmjerenih na ranonovovjekovne teme, npr. o riječkome *Misalu hruackom* te o jeziku izdanjâ iz Senja i Uracha. Sa studentima su latinicom prepisane ćiriličke knjige *Ofičje Blažene Djeve Marije* iz 1512. godine i *Libro od mnozijekh razloga* iz 1521. godine. Katedru danas čine Mateo Žagar, Tanja Kuštović i Ivana Eterović. Dugi niz godina *Poredbenu slavensku gramatiku* kao vanjski suradnik predavao je Milan Mihaljević iz Staroslavenskog instituta. Kratko je vrijeme na Katedri bio zaposlen i Boris Kuzmić (1997–2001), do prelaska na Katedru za dijalektologiju i povijest hrvatskog jezika.

Paleoslavistika se na Mudroslovnome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predavala od njegova osnivanja 1874. godine u okviru Katedre za filologiju slavensku s osobitim obzirom na povijest jezika i literature hrvatske i srpske, kojoj je na čelu prvi bio Leopold Geitler, i prije nego što se na Fakultetu 1875/76. stao samostalno predavati hrvatski jezik. Te su sadržaje u prvoj polovici 20. stoljeća nastavili predavati Tomo Maretić, Dragutin Boranić, Stjepan Ivšić, Milan Rešetar, Đuro Škarić. Poslije 1945. godine staroslavistički sadržaji izdvojeni su iz Katedre za hrvatski jezik sa staroslavenskim u zasebnu Katedru za staroslavenski jezik, kojemu se naslovu od 1991. dodalo i *hrvatsko glagoljaštvo*. Na početku kontinuiteta izdvojene Katedre stoji ime Josipa Hamma, koji je staroslavenski predavao od 1941. do odlaska 1960. na bečku Slavistiku (usp. Damjanović 1995–1996). Ubrzo je zaposlen Eduard Hercigonja, a njega je naslijedio Stjepan Damjanović.

Na Katedri se u okviru projekatskih istraživanja osobita pozornost posvećivala ranonovovjekovnomu glagoljaštvu, najčešće tekstovima neliturgijskoga karaktera (zborničkoj literaturi i cjelovitim biblijskim tekstovima), a i hrvatskomu ćiriličkomu korpusu.

Profesorice Ivana Brković, Tanja Kuštović, Tatjana Pišković, Goranka Šutalo i studenti Borna Treska, Lucija Stahor i Robert Sviben pripremaju Europsku noć istraživača, Europski trg, Zagreb, 2019.

Katedra za teoriju književnosti od svojih je početaka izvodila kolegije iz teorije književnosti. Kako se književnoteorijsko polje od 1960-ih godina disciplinarno širilo, tako se mijenjao i sadržaj dotičnih obaveznih kolegija. Pored tradicionalnih poetoloških znanja nudi se intenzivniji uvid u suvremene teorijske smjerove, s osobitim naglaskom na rad na tekstovima. Katedra je desetljećima organizirala i izvodila nastavu iz obaveznoga kolegija *Svjetska književnost*. Uvođenjem bolonjskoga modela studija književnoteorijski sadržaji obaveznih prijediplomskih kolegija obogaćeni su na prijediplomskoj i diplomskoj razini nizom specijaliziranih izbornih kolegija koji donose neka klasična znanja (npr. o teoriji žanrova, sustavu književnog teksta, teoriji lirike, teoriji i povijesti romana), a korespondiraju i sa suvremenim promjenama u disciplini (uvodeći teme iz suvremene teorije kulture, fenomenologijske teorije čitanja, iz odnosa ideologije i književnosti, feminističke književne teorije i sl.). Katedra izvodi i fakultetski kolegij *Fantastika u književnosti i drugim medijima* kao i nastavu na doktorskim studijima. Trenutno su na Katedri zaposlena četiri člana: Zrinka Božić, Andrea Milanko (2012. prešla s Katedre za noviju hrvatsku književnost), Zvonimir Glavaš i Mirela Dakić. Na Katedri su kao znanstvene novakinje radile Jelena Rudež i Marija Španjić te novak Aleksandar Mijatović. Od 2023. godine svi su aktualni članovi Katedre i aktivni istraživači na međunarodnome projektu *The Cartography of the Political Novel in Europe*, koji je osmišljen i vodi se upravo pri Katedri, a financira se u okviru programa Horizon Europe. Riječ je o prvome primjeru da se neka znanstvena institucija u Republici Hrvatskoj financira preko tog programa kao koordinator konzorcija.

Katedra je osnovana 1967. godine u jeku velikih gibanja na međunarodnoj teorijskoj sceni, s Jurom Kaštelanom kao njezinim prvim profesorom i predstojnikom. Godine 1970. za asistenta je izabran Ante Stamać, koji nakon Kaštelanova umirovljenja 1980. preuzima vođenje Katedre. Iste 1980. godine za asistenta je izabran Vladimir Biti. Znanstvena i nastavna djelatnost Ante Stamaća i Vladimira Bitija obilježila je nekoliko produktivnih desetljeća Katedre. Međunarodnu prepoznatljivost njeguje i novi katedarski naraštaj.

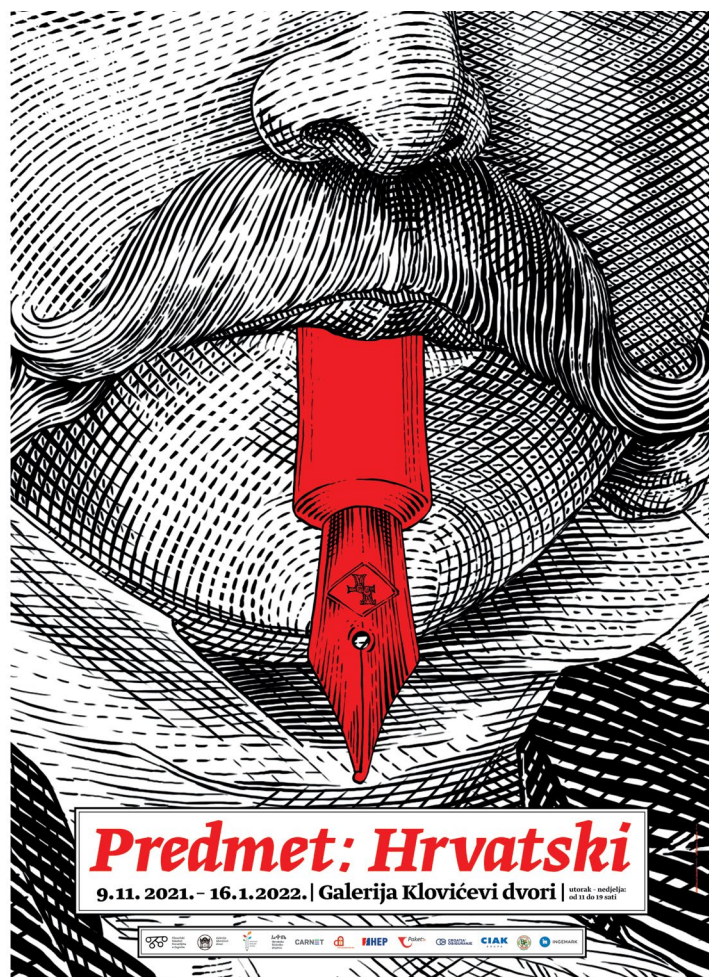
Katedra za stilistiku jedina je stilistička katedra u zemlji, pa je i po njezinoj izdvojenosti zagrebački Odsjek za kroatistiku prepoznatljiv. Na prijediplomskome studiju kroatistike izvodi nastavu iz triju obaveznih kolegija, kojima su sadržaj varijeteti stilističkih pristupa tekstovima, a primarna polazišta rad na raznorodnim, prije svega književnim tekstovima. Ti kolegiji obuhvaćaju jezgru stilističkih proučavanja: teoriju i povijest stila i stilistike, stilističku interpretaciju teksta te učenje o figurativnosti jezika i diskurza. Na prijediplomskome i diplomskome studiju članovi Katedre nude više izbornih kolegija – o publicističkom i medijskom diskurzu, jeziku dramskoga teksta, o književnoj kritici, o stilističkoj interpretaciji pjesme, o razgovornom jeziku i žargonu, uvodne teme iz grafolingvistike i dr.

Pri Katedri se provodilo nekoliko znanstvenih projekata, s naglaskom na korpusu suvremenih hrvatskih književnih tekstova. Uz rad na projektima vezano je i pokretanje znanstvenoga mrežnoga portala *Stilistika.org* 2015. godine, koji uređuju članovi Katedre, a koji se u devet godina rada prometnuo u raskošan repozitorij stilističkih i filoloških tekstova, kao i u relevantnu biblioteku u kojoj je objavljen niz važnih stilističkih e-knjiga i zbornika.

Katedarski začeci sežu u 1960-e godine, kada asistent Krunoslav Pranjić u okviru ondašnje Katedre za suvremeni hrvatski književni jezik počinje voditi stilističke vježbe, iz kojih u ak. god. 1968/69. izrasta kolegij *Stilistika*. Nakon što je dvije godine bio predstojnikom Katedre za suvremeni hrvatski književni jezik, Pranjić je u svibnju 1975. utemeljio Katedru za stilistiku i tako potaknuo institucionalizaciju te filološke discipline. Kada je 2001. Pranjić otišao u mirovinu, naslijedio ga je na čelu Katedre Krešimir Bagić. Katedru danas čine Krešimir Bagić, Nikola Koščak, Anera Ryznar i Gabrijela Puljić. Nekoliko je godina na Katedri radila i Katarina Brajdić.

Katedra za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti izvodi nastavu na kroatističkome diplomskome studiju nastavničkoga smjera. U obaveznim kolegijima posreduju se teorijska i praktična znanja o poučavanju hrvatskoga jezika te hrvatske i svjetske književnosti i medija u osnovnim i srednjim školama. Izborni kolegiji usmjereni su prema odabranim područjima i temama metodičke teorije i prakse, poput (su)odnosa normativne i imanentne gramatike, poučavanja inojezičnoga hrvatskoga, pravogovornih tema, dijakronijskih i sinkronijskih aspekata u oblikovanju hrvatskoga kao nastavnoga predmeta te biblijskih sadržaja i tema u nastavi. Medijska, scenska, teatrološka i dramskopedagoška sastavnica nastave prisutne su i u kolegijima koje su više godina izvodili vanjski suradnici Vladimir Krušić, Vesna Cvjetković Kurelec, Mira Muhoberac i Joško Ševo, a filmsku su kulturu kao vanjski suradnici Odsjeka dugo predavali Mato Kukuljica i Krešimir Mikić. Članovi Katedre za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti sudjeluju u oblikovanju zakonskih i reformskih akata te provedbi stručnih ispita, a u rad su Katedre sudjelovanjem na tribinama i znanstveno-stručnim projektima uključeni i studenti. Trenutno Katedru čine Dean Slavić, Marko Alerić (do 2001. na Katedri za hrvatski standardni jezik) i Ana Čavar.

Iako se metodički kolegiji o nastavi hrvatskoga jezika na Filozofskome fakultetu predaju od 1940-ih godina, Katedra za metodiku nastave hrvatskosrpskoga jezika osnovana je 1960-ih kao ishod nastojanja za snažnijim povezivanjem metodičke teorije, koja se dotad razvijala u sklopu pedagogije i didaktike, i filološke

Plakat izložbe *Predmet: Hrvatski*, koju su autorice Ana Ćavar i Lahorka Plejić Poje postavile u Zagrebu 2021–2022, Dubrovniku 2022. i Vukovaru 2023.

Croatica, časopis za hrvatski jezik, književnost i kulturu, izlazi od 1970. godine, s manjim prekidima do danas. Dosad je objavljeno 67 brojeva. Od 2024. godine glavna je urednica Ivana Brković.

Hrvatski, časopis za teoriju i praksu nastave hrvatskoga jezika, književnosti i govornoga i pismenoga izražavanja te medijske kulture objavljen je od 2007. godine do danas u 27 brojeva. Uređuje se pri Katedri za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti, a glavni urednik je Vlado Pandžić.

Časopis *Lahor* bio je posvećen temama iz poučavanja materinskoga i hrvatskoga kao inoga jezika. Svojih 16 brojeva objavio je od 2006. do 2014. godine. Pokrenula ga je i uređivala Zrinka Jelaska, s Katedre za hrvatski standardni jezik.

Izdavačka djelatnost Odsjeka ogleda se i u izdavanju niza zbornika sa znanstvenih skupova koji su se održavali u organizaciji ili suorganizaciji Odsjeka ili sa znanstvenih projekata koji su se pri njemu provodili. Ovamo treba pribrojiti i mrežni portal *Stilistika.org*, već spomenut uz opis djelovanja Katedre za stilistiku.

struke. Formativno razdoblje kroatističke metodike obilježilo je djelovanje Dragutina Rosandića, Stjepka Težaka i Vlade Pandžića. Njihov se rad u literaturi uvriježio naziva Zagrebačkom metodičkom školom. Pri Katedri provodili su se znanstveni projekti o dramskome tekstu kao lingvometodičkom predlošku, o problemima opisa gramatičke i pravopisne norme, o paradigmatiskim modelima nastave predmeta *Hrvatski jezik*.

Ana Ćavar i Lahorka Plejić Poje (s Katedre za stariju hrvatsku književnost) 2019. godine pokrenule su opsežan projekt *Predmet: Hrvatski*, u sklopu kojega su započela istraživanja o povijesti nastave hrvatskoga jezika u osnovnim i srednjim školama od kraja 18. stoljeća do danas. Dio rezultata istraživanja predstavljen je istoimenom izložbom koja je od 2021. do 2023. postavljena na više lokacija (Galerija Klovićevi dvori u Zagrebu, Etnografski muzej Rupe u Dubrovniku, Gradski muzej Vukovar). Izložba je popraćena bogatom monografijom koju su autorice izložbe 2021. uredile u izdanju FF pressa i Hrvatskoga školskog muzeja.

ODSJEČKI ČASOPISI

Pri Odsjeku se izdaju tri znanstvena časopisa, od kojih je jedan općenitijega filološkog profila, a ostala dva specijalizirana karaktera.

Croatica, časopis za hrvatski jezik, književ-

Mira Muhoberac i studenti kroatistike s predstavom „Čehov i Beckett: Čekanje”, izvedba u kazalištu Mala scena, Zagreb, 2014.

STUDENTSKE AKTIVNOSTI

Studentske aktivnosti uglavnom se provode unutar nastavnih kolegija, tako primjerice suradnja na izdavačkim projektima, postavljanje kazališnih predstava (družine *Lukrecija*, *Teatar M&M*, *Ragusini*, u čemu se dugogodišnjim mentorstvom posebno isticala Mira Muhoberac), pripreme za sudjelovanje na studentskim znanstvenim skupovima. Izvannastavne studentske aktivnosti koordinira *Klub studenata kroatistike* (SKUP), primjerice mentoriranje brucoša, organizacija okruglih stolova, predstavljanje knjiga, izdavanje časopisa (*Jat*, *Yorickovo zrcalo*), aktivnosti na društvenim mrežama. U pojedinim razdobljima Klub se iskazao društvenom angažiranošću, zauzimajući se za studentska prava i standard.

ZAGREBAČKA SLAVISTIČKA ŠKOLA

Budući da je Odsjek za kroatistiku središnja i najstarija institucija za obrazovanje kroatista, nastavnika i istraživača, i tradicija suradnje sa slavistikama i kroatistikama širom svijeta duga je i bogata. Zagrebačka slavistička škola preko svojih ljetnih seminara već više od 50 godina pridonosi širenju znanja o hrvatskome jeziku, književnosti i kulturi među stranim slavistima, studentima, profesorima i prevoditeljima. Kroatistički se

Lektori na Zagrebačkoj slavističkoj školi (Dubrovnik, 2002), slijeva nadesno: Krešimir Bagić, Tanja Kuštović, Evelina Rudan, Božena Jurčić (računovotkinja), Tomislav Bogdan, Josip Silić, Krešimir Mićanović, Marija Smolić, Milvia Gulešić.

sadržaji posreduju lektorskom i proseminarskom nastavom, predavanjima, prevodilačkim i drugim radionicama, kulturnim sadržajima, stručnim obilascima i izletima. Nastavu i predavanja, koja osmišljavaju voditelji tematskih blokova, u načelu izvode profesori Odsjeka za kroatistiku. Ta djelatnost uključuje i izdavaštvo, ponajviše zbornike pisanih inačica održanih predavanja. Na mrežnome portalu *Zagrebacka-slavisticka-skola.com* dokumentiraju se sve aktivnosti Škole. Na njemu je dostupan i *Anagram* – elektronička biblioteka autorskih tekstova o hrvatskome jeziku, književnosti, teoriji i kulturi te odabranih tekstova suvremenih hrvatskih pisaca.

Zagrebačka slavistička škola osnovana je 1970. godine, a započela je s radom 1972. godine, kad je održan prvi seminar pod nazivom Zagrebačka slavistička ljetna škola. Poslije se dosljedno rabi naziv Hrvatski seminar za strane slaviste. Od 1972. do 2022. godine, kada je održan 50. seminar, u programu je Seminara sudjelovalo više od tri tisuće inozemnih studenata i stručnjaka iz šezdesetak zemalja. Od 1972. do 1990. seminari su trajali tri tjedna – dva tjedna u Dubrovniku i jedan u Zagrebu. Od 21. seminara 1991. u Zagrebu program traje dva tjedna. Od 1992. do 1998. seminari su se održavali u Puli. Od 28. seminara održanoga 1999. dvotjedni se program ponovno održava u Dubrovniku, u Poslijediplomskome središtu Sveučilišta u Zagrebu. Školu su vodili: Franjo Grčević (1972–1981), Mladen Kuzmanović (1982–1998), Marko Samardžija, Krešimir Nemeć i Ivo Pranjkoć (1999), Stipe Botica (2000–2004), Krešimir Bagić (2005–2008), Krešimir

Mićanović (2009–2012), Tvrtko Vuković (2013–2016), Tatjana Pišković (2017–2021), Zrinka Jelaska (2022), Iva Nazalević Čučević (2023). Od 2023. voditelj je Igor Marko Gligorić. Riječ je o neprofitnoj instituciji kojoj rad financijski podupiru Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo kulture i medija RH. Osim matičnog Odsjeka potpomažu ju i Sveučilište u Zagrebu te Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (usp. Damjanović i Rudan 2001, Mićanović 2011, Jelaska 2023, Vidović Bolt 2023).

POVIJESNI RAZVOJ ODSJEKA I VIZIJA BUDUĆNOSTI

Povijest Odsjeka osim institucionalnoga katedarskog kontinuiteta podrazumijeva i povijest zastupljenosti tema iz nacionalne filologije na Zagrebačkome sveučilištu. O toj temi, svim organizacijskim promjenama, iscrpno je pisano u tekstu Marka Samardžije (1998) u prethodnom izdanju fakultetske monografije (Damjanović 1998) i na odsječkim mrežnim stranicama. Današnji Odsjek za kroatistiku osamostaljen je 1994. godine izdvajanjem triju južnoslavenskih katedara (za slovenski jezik i književnost, za srpsku i crnogorsku književnost te za makedonski jezik i književnost) iz Odsjeka za kroatistiku i južnoslavenske filologije i njihovim pridruživanjem tadašnjemu Odsjeku za slavistiku.

Prvi profesor zagrebačke Slavistike, koji je doticao i kroatističke teme iz paleoslavističke perspektive, bio je već od samog osnivanja Sveučilišta u Zagrebu 1874. godine Leopold (Lavoslav) Geitler, prethodno docent Praškoga sveučilišta. Ak. god. 1875/76. izdvaja se iz Katedre za filologiju slavensku s osobitim obzirom na povijest jezika i literature hrvatske i srpske – Katedra za hrvatski ili srpski jezik i književnost, koju vodi Armin Pavić. Za Geitlerova nasljednika imenovan je 1886. godine Tomislav Maretić, koji uz (paleo)slavističke predaje i kroatističke teme. Sudeći po sadržaju Pavićevih i Maretićevih kolegija, može se reći da je potkraj 19. stoljeća kroatistika već bila ustanovljena kao filološka disciplina. Književne teme postale su zastupljenije od 1902. godine s dolaskom Đure Šurmina. Jezična će se strana ojačati dolaskom Dragutina Boranića 1909. te dolaskom Stjepana Ivšića 1914. godine. Između dvaju svjetskih ratova postojale su pri studiju slavistike tri katedre – za poredbenu slavensku gramatiku i ruski jezik (koju je vodio S. Ivšić), za jezikoslovnu kroatistiku (D. Boranić) te za književnu kroatistiku (Đ. Šurmin). Od 1911. teme iz starije hrvatske književnosti predaje Branko Vodnik, a od 1923. i Franjo Fancev. Između 1919. i 1927. teme iz starije hrvatske književnosti predavao je Milan Rešetar. S dolaskom Antuna Barca 1930. godine književna katedra podijelila se na Katedru za stariju hrvatsku književnost i Katedru za noviju hrvatsku i ostale jugoslavenske književnosti. Između 1941. i 1945. zaposleni su bili asistenti Milan Ratković, Ljudevit Jonke, Emil Štampar, a Mihovil Kombol i Blaž Jurišić stekli su redovite profesure. Poslije 1945. godine zapošljavaju se Mate Hraste i Josip Hamm. Kontekst se tada ponovno usmjeruje u jugoslavističke okvire pa se tako mijenja i broj katedara, umjesto triju broj se povećao na njih dvanaest, kako će biti sve do početka 1990-ih godina.

Studiji nacionalnih filologija, pa tako i kroatistike, posljednjih desetljeća doživljavaju velike mijene. Potrebi za čuvanjem tradicionalnih filoloških znanja i vještina te povijesnoga kontinuiteta verbalnoga kulturnog izraza pridružuju se izazovi novoga vremena, određeni brzim promjenama složena medijskoga univerzuma, sve novijim transferima znanja i vještina, a osobito promjenama u mogućnostima zapošljavanja. Novim studijskim programima u 21. stoljeću nastojalo se odgovoriti i tradicionalnim i novim potrebama, uz kontinuiranu skrb o omjerima općih i posebnih znanja, teorijskih i praktičnih, znanstveno utemeljenih i metodički osmišljenih. Pored programa za nastavnike hrvatskoga jezika i književnosti Odsjek nudi i nenastavničke programe kroz koje studenti u skladu s vlastitim preferencijama težište mogu postavljati na jezik, književnost ili kulturu. I dosad se polagala velika pozornost na kreativan studentski rad te na sudjelovanje studenata u

izdavačkim projektima i istraživanjima, o čemu svjedoče brojne nagrade koje su studenti redovito dobivali. U odsječkim je planovima – u novim studijskim programima i u praksi – takav pristup nastavi intenzivirati.

Mateo Žagar
Ivan Marković

LITERATURA

- Damjanović, S. Od Lavoslava Geitlera do Eduarda Hercigonje. *Croatica*. 42–44(1995–1996), 29–54. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/214625> (25. 11. 2023).
- Damjanović, S.; Rudan, E. Trideset seminara Zagrebačke slavističke škole (1972–2001). *Zbornik Zagrebačke slavističke škole: trideset godina rada (1972–2001)*. Botica, S. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Zagrebačka slavistička škola, 2001, 11–24. Dostupno i na: <https://zagrebacka-slavisticka-skola.com/article.php?id=2532&naslov=zbornik-zagrebacke-slavisticke-skole-trideset-godina-rada-19722001> (25. 11. 2023).
- Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: monografija*. Damjanović, S. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1998.
- Jelaska, Z. Zlatni hrvatski seminar za strane slaviste. *Pedeset godina hrvatskih odjeka – ishodišta i dosezi*. Jelaska, Z. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Zagrebačka slavistička škola, 2023, 29–51. Dostupno i na: <https://zagrebacka-slavisticka-skola.com/article.php?id=2795&naslov=pedeset-godina-hrvatskih-odjeka-ishodista-i-dosezi> (25. 11. 2023).
- Kuzmić, B. Šezdeset i pet godina Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika na Sveučilištu u Zagrebu. *Hrvatski dijalektološki zbornik*. 20(2016), 111–127. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/161732> (25. 11. 2023).
- Marković, I. 70. obljetnica Katedre za hrvatski standardni jezik? *Hrvatski jezik 1950-ih*. Marković, I. (ur.). Zagreb: Stilistika.org, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021, 45–105. Dostupno na: <https://stilistika.org/70-obljetnica-katedre-za-hrvatski-standardni-jezik> (6. 11. 2023).
- Samardžija, M. Odsjek za hrvatski jezik i književnost. *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: monografija*. Damjanović, S. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1998, 121–135.
- Vidović Bolt, I. Pogled na Zagrebačku slavističku školu s pedesete skaline. *Pedeset godina hrvatskih odjeka – ishodišta i dosezi*. Jelaska, Z. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagrebačka slavistička škola, 2023, 13–28. Dostupno i na: <https://zagrebacka-slavisticka-skola.com/article.php?id=2795&naslov=pedeset-godina-hrvatskih-odjeka-ishodista-i-dosezi> (25. 11. 2023).
- Vodič kroz Zagrebačku slavističku školu: četrdeset godina rada (1972–2011)*. Mićanović, K. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagrebačka slavistička škola, 2011.

MREŽNE STRANICE

- Croatica. <https://casopis-croatica.hr/index.php/hr/> (6. 11. 2023).
- Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: <http://kroat.ffzg.unizg.hr/> (6. 11. 2023).
- Predmet: Hrvatski. <https://www.predmet-hrvatski.com/> (6. 11. 2023).
- Stilistika. <https://stilistika.org/> (6. 11. 2023).
- Zagrebačka slavistička škola. <https://zagrebacka-slavisticka-skola.com/> (6. 11. 2023).

Djelatnici Odsjeka za kroatistiku

DJELATNI

ALERIĆ, Marko (Zagreb, 1970) (1995) 1995. asist., 2009. viši asist., 2011. doc., 2017. izv. prof., 2023. red. prof.

BAGIĆ, Krešimir (Gradište, Županja, 1962) (1989) 1989. asist., 1999. doc., 2004. izv. prof., 2009. red. prof., 2015. red. prof. u trajnom izboru.

BOGDAN, Tomislav (Split, 1973) (1997) 1997. asist., 2006. viši asist., 2007. doc., 2013. izv. prof., 2020. red. prof.

BOŽIĆ, Zrinka (Rijeka, 1976) (2001) 2001. asist., 2009. viša asist., 2012. doc., 2023. izv. prof.

BRKOVIĆ, Ivana (Zagreb, 1971) (2004) 2004. asist., 2011. viša asist., 2015. doc., 2022. izv. prof.

COHA, Suzana (Zagreb, 1978) (2002) 2002. asist., 2010. viša asist., 2013. doc., 2019. izv. prof.

ČAVAR, Ana (Zagreb, 1979) (2007) 2007. asist., 2014. poslijedoktorandica, 2019. doc.

DAKIĆ, Mirela (Stuttgart, Njemačka, 1993) (2019) 2019. asist. na projektu, 2023. viša asist. na projektu.

DELAŠ, Helena (Vinkovci, 1973) (2003) 2003. lektorica, 2007. viša lektorica.

- DRENJANČEVIĆ, Ivana (Zagreb, 1982) (2006) 2006. asist., 2012. viša asist., 2020. doc.
- DUKIĆ, Davor (Zadar, 1964) (1993) 1993. asist., 1998. viši asist., 2000. doc., 2004. izv. prof., 2009. red. prof., 2015. red. prof. u trajnom izboru.
- ETEROVIĆ, Ivana (Rijeka, 1985) (2008) 2008. asist., 2014. poslijedoktorandica, 2021. doc.
- FLEGAR, Maja (Zagreb, 1975) (2009) 2009. tajnica odsjekâ za zapadnoslavenske, za istočnoslavenske i za južnoslavenske jezike i književnosti, 2023. tajnica Odsjeka za kroatistiku u zamjeni.
- FRANČIĆ, Anđela (Prelog, 1961) (2002) 2002. doc., 2006. izv. prof., 2010. red. prof., 2016. red. prof. u trajnom izboru.
- GLAVAŠ, Zvonimir (Osijek, 1989) (2014) 2014. asist., 2020. viši asist.
- GLIGORIĆ, Igor Marko (Slavonski Brod, 1989) (2019) 2019. poslijedoktorand, 2023. doc.
- GRMAČA, Dolores (Kakanj, Bosna i Hercegovina, 1973) (2003) 2003. asist., 2010. viša asist., 2014. doc., 2019. izv. prof.
- HORVAT, Joža (Zagreb, 1987) (2023) 2023. doc.
- JELASKA, Zrinka (Zagreb, 1957) (1990) 1990. asist., 1997. viša asist., 1999. doc., 2006. izv. prof., 2010. red. prof., 2016. red. prof. u trajnom izboru.
- KOLANOVIĆ, Maša (Zagreb, 1979) (2004) 2004. asist., 2010. viša asist., 2015. doc., 2020. izv. prof.
- KOŠČAK, Nikola (Varaždin, 1979) (2005) 2005. asist., 2012. viši asist., 2016. doc.
- KUŠTOVIĆ, Tanja (Zagreb, 1971) 1997. asist., 2006. viša asist., 2007. doc., 2021. izv. prof.
- KUZMIĆ, Boris (Zagreb, 1973) (1997) 1997. asist., 2006. viši asist., 2008. doc., 2014. izv. prof., 2019. red. prof.
- MALNAR JURISIĆ, Marija (Postojna, Slovenija, 1982) (2006) 2006. asist., 2012. viša asist., 2019. doc.
- MARKOVIĆ, Ivan (Zagreb, 1974) (2003) 2003. asist., 2007. viši asist., 2011. doc., 2017. izv. prof., 2022. red. prof.
- MIĆANOVIĆ, Krešimir (Brčko, Bosna i Hercegovina, 1968) (1995) 1995. asist., 2004. viši asist., 2006. doc., 2011. izv. prof., 2018. red. prof.
- MILANKO, Andrea (Split, 1983) (2008) 2008. asist., 2014. viša asist., 2019. doc.
- MOLVAREC, Lana (Zagreb, 1983) (2008) 2008. asist., 2014. viša asist., 2018. doc., 2023. izv. prof.
- NAZALEVIĆ ČUČEVIĆ, Iva (Banja Luka, Bosna i Hercegovina, 1979) (2009) 2009. asist., 2015. viša asist., 2020. doc.
- NIKOLIĆ, Davor (Zenica, Bosna i Hercegovina, 1981) (2007) 2007. asist., 2013. viši asist., 2017. doc., 2022. izv. prof.
- PETROVIĆ, Bernardina (Vinkovci, 1965) (2004) 2004. doc., 2010. izv. prof., 2016. red. prof., 2024. red. prof. u trajnom izboru.
- PIŠKOVIĆ, Tatjana (Zabok, 1979) (2004) 2004. asist., 2010. viša asist., 2014. doc., 2020. izv. prof.
- PLEJIĆ POJE, Lahorka (Nova Gradiška, 1969) (1994) 1994. asist., 2007. viša asist., 2008. doc., 2014. izv. prof., 2022. red. prof.
- PROTRKA ŠTIMEC, Marina (Split, 1975) (1998) 1998. asist., 2003. viša asist., 2010. doc., 2019. izv. prof.
- PULJIĆ, Gabrijela (Vinkovci, 1989) (2017) 2017. asist., 2023. viša asist.
- RUDAN KAPEC, Evelina (Pula, 1971) (2000) 2000. asist., 2011. viša asist., 2013. doc., 2019. izv. prof.
- RYZNAR, Anera (Zagreb, 1982) (2007) 2007. asist., 2013. viša asist., 2018. doc., 2023. izv. prof.
- SLAVIĆ, Dean (Rijeka, 1961) (2007) 2007. doc., 2013. izv. prof., 2019. red. prof.
- STOJŠIĆ, Nino (Rijeka, 1995) (2023) 2023. tajnik Odsjeka za kroatistiku.
- ŠUTALO, Goranka (Kutina, 1979) (2009) 2009. asist., 2018. poslijedoktorandica.
- TOMAŠIĆ JURIĆ, Josipa (Požega, 1982) (2009) 2009. asist., 2015. viša asist., 2020. doc.

VUKOVIĆ, Tvrtko (Slavonski Brod, 1969) (2000) 2000. asist., 2005. viši asist., 2008. doc., 2013. izv. prof., 2019. red. prof.
 ŽAGAR, Mateo (Zagreb, 1965) (1991) 1991. asist., 2002. doc., 2006. izv. prof., 2010. red. prof., 2015. red. prof. u trajnom izboru.

PREMINULI, UMIROVLJENI I OSTALI BIVŠI DJELATNICI

ANIĆ, Vladimir (Užice, Srbija, 1930 – Zagreb, 2000) (1974–2000) 1974. izv. prof., 1976. red. prof.
 BABIĆ, Stjepan (Oriovac, 1925 – Zagreb, 2021) (1955–1990) 1955. asist., 1963. doc., 1970. izv. prof., 1975. red. prof.
 BARAC, Antun (Kamenjak, Crikvenica, 1894 – Zagreb, 1955) (1930–1955) 1930. doc., 1933. izv. prof., 1938. red. prof.
 BITI, Vladimir (Novi Sad, Srbija, 1952) (1980–2008) 1980. asist., 1981. doc., 1988. izv. prof., 1993. red. prof.
 BOGIŠIĆ, Rafo (Dubravka, Konavle, 1925 – Zagreb, 2010) (1957–1991) 1965. doc., 1972. izv. prof., 1977. red. prof.
 BORANIĆ, Dragutin (Kraj Donji na Sutli, Marija Gorica, 1870 – Zagreb, 1955) (1906–1946) 1906. priv. doc., 1909. izv. prof., 1912. red. prof.
 BOTICA, Stipe (Otok Dalmatinski, Sinj, 1948) (1984–2018) 1984. asist., 1987. doc., 1992. izv. prof., 1997. red. prof., 2019. prof. emeritus.
 BRAJDIĆ, Katarina (Karlovac, 1982) (2008–2013) 2008. asist.
 BRATULIĆ, Josip (Sveti Petar u Šumi, 1939) (1977–2004) 1977. asist., 1978. doc., 1981. izv. prof., 1987. red. prof.
 BREŠIĆ, Vinko (Grgurići, Livno, Bosna i Hercegovina, 1952) (1976–2020) 1976. asist., 1984. doc., 1992. izv. prof., 1997. red. prof.
 BROZOVIĆ, Domagoj (Koprivnica, 1983) (2008–2018) 2008. asist., 2013. viši asist.
 CVIKIĆ, Lidija (Osijek, 1975) (2001–2011) 2001. asist.
 ČUBELIĆ, Tvrtko (Bihać, Bosna i Hercegovina, 1913 – Zagreb, 1995) (1956–1983) 1956. asist., 1962. doc., 1967. izv. prof., 1973. red. prof.
 DAMJANOVIĆ, Stjepan (Strizivojna, 1946) (1970–2017) 1970. asist., 1982. doc., 1986. red. prof., 2018. prof. emeritus.
 DRECHSLER (VODNIK), Branko (Varaždin, 1879 – Zagreb, 1926) (1911–1926) 1911. doc., 1922. red. prof.
 FALIŠEVAC, Dunja (Požega, 1946) (1970–2015) 1970. asist., 1984. doc., 1988. izv. prof., 1993. red. prof., 2016. prof. emerita.
 FANCEV, Franjo (Virje, 1882 – Zagreb, 1943) (1914–1943) 1919. doc., 1926. red. prof.
 FIOLIĆ, Marija (Zagreb, 1987) (2017–2022) 2017. asist. na projektu.
 FRANGEŠ, Ivo (Trst, Italija, 1920 – Zagreb, 2003) (1946–1981) 1946–1956. na Odsjeku za talijanistiku, 1956. doc., 1960. izv. prof., 1963. red. prof.
 GEITLER, Lavoslav (Leopold) (Prag, Češka, 1847 – Döbling, Beč, Austrija, 1885) (1874–1885) 1874. red. prof.
 GOLUBIĆ, Rajna (Zagreb, 1964) (1989–1997) 1989–1997. tajnica Zavoda za lingvistiku, 1996–1997. tajnica Odsjeka za kroatistiku.
 HAMM, Josip (Gat, Valpovo, 1905 – Beč, Austrija, 1986) (1946–1960) 1946. lektor, 1949. doc., 1954. izv. prof., 1958. red. prof.
 HERCIGONJA, Eduard (Zagreb, 1929 – Zagreb, 2022) (1957–1993) 1957. asist., 1970. doc., 1974. izv. prof., 1977. red. prof.
 HERCIGONJA-MIKŠIK, Edita (Sisak, 1955) (1980–2020) 1980. asist., 1987. lektorica, 1997. viša lektorica.

- HRASTE, Mate (Brusje, Hvar, 1897 – Zagreb, 1970) (1946–1965) 1946. doc., 1952. izv. prof., 1955. red. prof.
- IVANIŠIN, Nikola (Trebinje, Bosna i Hercegovina, 1923 – Zadar, 1913) (1956–1959) 1956. asist.
- JUNKOVIĆ, Zvonimir (Zagreb, 1929 – Contes, Alpes-Maritimes, Francuska, 2015) (1953–1963) 1953. asist.
- IVŠIĆ, Stjepan (Orahovica, 1884 – Zagreb, 1962) (1914–1959) 1914. doc., 1915. izv. prof., 1918. red. prof.
- JONKE, Ljudevit (Karlovac, 1907 – Zagreb, 1979) (1942–1973) 1942. asist., 1949. predavač, 1950. doc., 1955. izv. prof., 1960. red. prof.
- KAŠTELAN, Jure (Zakučac, Omiš, 1919 – Zagreb, 1990) (1950–1980) 1950. asist., 1961. doc., 1972. izv. prof., 1976. red. prof.
- KEKEZ, Josip (Katuni, Omiš, 1937 – Zagreb, 2003) (1965–2003) 1965. asist., 1975. doc., 1979. izv. prof., 1982. red. prof.
- KOHAROVIĆ, Nebojša (Zagreb, 1963) (1991–2000) 1991. asist.
- KORDIĆ, Snježana (Osijek, 1964) (1991–1995) 1991. asist.
- KOMBOL, Mihovil (Niš, Srbija, 1883 – Zagreb, 1955) (1943–1945) 1943. red. prof.
- KUZMANOVIĆ, Mladen (Zagreb, 1940 – Zagreb, 2001) (1965) 1965. asist., 1998. viši asist., 2000. doc.
- LASIĆ, Stanko (Karlovac, 1927 – Pariz, Francuska, 2017) (1956–1973) 1956. asist., 1966. doc., 1971. izv. prof.
- MARETIĆ, Tomo (Virovitica, 1854 – Zagreb, 1938) (1886–1914, 1921–1926) 1885. priv. doc., 1886. izv. prof., 1890. red. prof.
- MARINOV, Ivanka (Skrad, 1933) (1974–1991) 1974. tajnica Odsjeka za kroatistiku.
- MATANOVIĆ, Julijana (Gradačac, Bosna i Hercegovina, 1959) (1993–2018) 1993. asist., 1999. doc., 2007. izv. prof.
- MENAC-MIHALIĆ, Mira (Zagreb, 1954) (1980–2022) 1980. asist., 1990. doc., 2006. izv. prof. 2010. red. prof.
- MIJATOVIĆ, Aleksandar (Rijeka, 1977) (2007–2009) 2007. asist.
- MILANJA, Cvjetko (Zaglav, Dugi otok, 1943) (1976–2011) 1976. asist., 1978. doc., 1986. izv. prof., 1997. red. prof.
- MILIĆEVIĆ, Nikola (Zvečanje, Omiš, 1922 – Zagreb, 1999) (1955–1988) 1955. asist., 1967. doc., 1973. izv. prof., 1974. red. prof.
- MOGUŠ, Milan (Senj, 1927 – Zagreb, 2017) (1956–1992) 1956. asist., 1964. doc., 1969. izv. prof., 1975. red. prof.
- NEMEC, Krešimir (Županja, 1953) (1979–2018) 1979. asist., 1986. doc., 1991. izv. prof., 1996. red. prof.
- NOVAK, Slobodan Prosperov (Beograd, Srbija, 1951) (1977–1998) 1977. asist., 1980. doc., 1988. red. prof., 2022. prof. emeritus.
- OPAČIĆ, Nives (Vukovar, 1944) (1974–2004) 1974. lektorica, 1982. viša lektorica.
- PANDŽIĆ, Vlado (Drinovci, Bosna i Hercegovina, 1945) (1977–2016) 1977. asist., 1980. doc., 1996. izv. prof., 2002. red. prof.
- PAVELIĆ, Ana (Rijeka, 1975) (2001–2003) 2001. asist.
- PAVIĆ, Armin (Požega, 1844 – Zagreb, 1914) (1875–1904) 1875. priv. doc., 1877. izv. prof., 1880. red. prof.
- POGAČNIK, Jagna (Zagreb, 1969) (1996–1999) 1996. asist.
- PRANJIĆ, Krunoslav (Zenica, Bosna i Hercegovina, 1931 – Zagreb, 2015) (1956–2001) 1956. asist., 1968. doc., 1974. izv. prof., 1982. red. prof., 2001. prof. emeritus.
- PRANJKOVIĆ, Ivo (Kotor Varoš, Bosna i Hercegovina, 1947) (1974–2017) 1974. lektor, 1980. asist., 1984. doc., 1990. izv. prof., 1996. red. prof., 2018. prof. emeritus.
- PUPAČIĆ, Josip (Slime, Omiš, 1928 – Krk, 1971) (1959–1971) 1959. asist.

- RAFOLT, Leo (Zagreb, 1979) (2003–2017) 2003. asist., 2006. viši asist., 2008. doc., 2013. izv. prof.
- RATKOVIĆ, Milan (Ceglje, Jastrebarsko, 1906 – Zagreb, 1955) (1941–1976) 1941. asist., 1955. doc., 1963. izv. prof., 1972. red. prof.
- REŠETAR, Milan (Dubrovnik, 1860 – Firenca, Italija, 1942) (1919–1927) 1919. red. prof.
- RONČEVIĆ, Marijana (Zagreb, 1947) (1979–1998) 1979. referentica u Studentskoj službi, 1984. voditeljica Studentske službe, 1987. tajnica Odsjeka za informatiku, 1991. tajnica Odsjeka za kroatistiku.
- RUDEŽ, Jelena (Split, 1973) (2001–2004) 2001. doc.
- SAMARDŽIJA, Marko (Vodinci, 1947 – Zaprešić, 2019) (1973–2016) 1973. asist., 1988. doc., 1992. izv. prof., 1997. red. prof.
- SILIĆ, Josip (Milaši, Grobnik, 1934 – Zagreb, 2019) (1961–2004) 1961. asist., 1976. doc., 1979. izv. prof., 1984. red. prof., 2005. prof. emeritus.
- SKOK, Joža (Petrijanec, Varaždin, 1931 – Zagreb, 2017) (1978–1997) 1978. viši predavač, 1982. red. prof.
- SOMBORAC, Marin (Lovas, 1899 – Zagreb, 1973) (1951–1969) 1951. predavač.
- STAMAĆ, Ante (Molat, 1939 – Zagreb, 2016) (1970–2003) 1970. asist., 1978. doc., 1981. izv. prof., 1986. red. prof.
- ŠICEL, Irma (Zagreb, 1910 – Zagreb, 1998) (1960–1974) 1960. tajnica Odsjeka za kroatistiku.
- ŠICEL, Miroslav (Varaždin, 1926 – Zagreb, 2011) (1957–1996) 1957. asist., 1963. doc., 1969. izv. prof., 1971. red. prof.
- ŠPANJIĆ, Marija (Metković, 1977) (2003–2010) 2003. asist.
- ŠTAMPAR, Emil (Darugar, 1912 – Zagreb, 1986) (1941–1950) 1941. asist.
- ŠURMIN, Đuro (Sišćani, Čazma, 1867 – Zagreb, 1937) (1902–1910) 1902. izv. prof., 1906. red. prof.
- ŠVELEC, Franjo (Kožlovec, Varaždin, 1916 – Zadar, 2001) (1951–1956) 1951. asist.
- TEŽAK, Stjepko (Požun, Ozalj, 1926 – Zagreb, 2006) (1978–1996) 1978. red. prof.
- VAUPOTIĆ, Miroslav (Petrovaradin, Srbija, 1925 – Zagreb, 1981) (1957–1981) 1957. asist., 1974. doc., 1979. izv. prof.
- VELČIĆ, Mirna (Zagreb, 1952) (1979–1987) 1979. lektorica.
- VINCE, Zlatko (Đakovo, 1922 – Zagreb, 1994) (1969–1987) 1969. predavač, 1979. red. prof.
- VONČINA, Josip (Ravna Gora, Gorski kotar, 1932 – Zagreb, 2010) (1960–1999) 1960. asist., 1968. doc., 1974. izv. prof., 1978. red. prof.
- VRUČINA, Nevenka (Zagreb, 1956) (1996–2022) 1996–1998. tajnica Odsjeka za fonetiku, 1998. tajnica Odsjeka za kroatistiku.

